

Het nederlands taalgebied: Nederland, België, Zuid-Afrika, Suriname en de Ned Antillen

Dan heb je t eigenlijk al over ons koloniale tijdperk, hoewel België nooit n kolonie was maar een rebellerend wingewest , met uiteindelijk z'n eigen kolonie ...

Dus iets van dat koloniale verleden gaan we in dit lijstje terugzien.

*De Stille Kracht v Louis Couperus. Ik zal me in dit rijtje maar beperken tot 2 romans v Couperus, ik koester ze allemaal. Het hele boek door voel je n bedrukkende tropische hitte en n beklemmende sfeer van kolonialen die worstelen met een omgeving die hen in wezen vreemd blijft.

*De Donkere Kamer van Damocles. Het meesterwerk van J.F. Hermans. Wordt altijd maar genoemd in de top10 ned. literatuur, verplichte kost op de middelbare school en IMHO volkomen terecht.

*Ivoren wachters v Simon Vestdijk. Geen verplichte kost in de middelbare schooltijd, wel als jongeling gelezen. Geen idee wat ik er nu van zou vinden, destijds vond ik t meesterlijk. Een middelbare scholier met een gebit als n kerkhof speelt de tragikomische hoofdrol.

*Verzameld Werk v Willem Elschot. Ha, eindelijk, een belg. 'De Keizer van de Vlaamse Literatuur' (jammer maar helaas, Hugo Claus!). Hier zit een persoonlijk noot aan vast: Alfons de Ridder's levensloop loopt vrijwel parallel aan die van mn pa (Antwerpen-Rotterdam). 'Villa des Roses' is wel 1 van z'n bekendste werken; de wat zonderlinge bewoners van n wat shabby familiepension in Parijs, die maar wat om elkaar heendraaien. Wel wat komischer en luchtiger van toon als wat ons in de film 'Les Locataires' van Polanski voorgeschoteld wordt!

*doen we maar meteen nog n belg achteraan:

De 'Gangreen' cyclus v Jef Geeraerts. Ik weet niet of ik het tot de allerhoogwaardigste wereldliteratuur zou rekenen, maar lezenswaardig: absoluut. De koloniale handel en wandel in Belgisch Congo, belgische interventietroepen vlak voor de onafhankelijkheid. Autobiografie, Geeraerts is er allemaal bijgeweest. Seks, moordlust, letterlijk assassins (emotioneel verdoofd door hashish , moorden in een hashroes), een chinese 'adviseur' wordt n kopje kleiner gemaakt ... je moet wel n stevige maag hebben want Apocalypse Now en The Deer Hunter zijn er niks bij vergeleken.

*chinezen, dus. Dan komen we bij de vrij onbekende roman van Jan Slauerhoff: Het Leven op Aarde. Slauerhoff, de scheepsarts die alle wereldzeen bevoer en vooral als dichter bekendheid heeft (mijn favoriet als jongeling, en nog steeds). Dit boek speelt in China, de zwerftocht van de gedroste marconist Cameron; en heeft op een andere manier dan De Stille Kracht een bijna mystieke lading. Zoals de hoofdpersoon in een opiumkit belandt en de beschrijving ervan; zo leest het boek eigenlijk ook. Alsof de geest af en toe losgekoppeld wordt van het lichaam. Boeddhisme? Geen makkelijk lezend boek, wel intrigerend.

*nu even de vermaarde zuid-afrikaanse schrijver en anti-aprtheidsactivist Breyten Breytenbach. Ook weer, net als Slauerhoff, veel bekender als dichter dan als chrijver. Heel begaafd in z'n voordracht. Als ik hem destijds niet als scholier op Poetry International had horen reciteren en zelfs nog even persoonlijk gesproken had (was het niet diezelfde Poetry, dat jaar, waar Mugabe uit eigen werk voordroeg?!) was Breyten voor mij ongetwijfeld een onbeschreven blad gebleven. Ik heb 'Om te Vlieg' gelezen, niet makkelijk hoor, dat zuid-afrikaans; en Breyten's stijl is ook niet 'de makkelijkste'.

Maar ook weer een intrigerend boek; de passage die me is bijgebleven is de beschrijving van een verhoor. Dit was dan nog wel NB voor hij zelf gearresteerd werd wegens zijn activisme en gevangengezet, en dus –tig malen verhoord...

*alweer een verzetsman (WO II), maar nu een Surinamer in Nederland, een wereldburger en ook hem heb ik 9als kind) gekend, want was een goede vriend van m'n tante. Albert Helman. Een man met n bewogen leven. M'n tante en hij hadden beiden surinaamse roots, dat was een deel van de connectie. Het boek wat in m'n ouders boekenkast stond was 'De Stille Plantage', en heeft qua thematiek wel iets van Couperus' 'De Stille Kracht' in Ned. Oost-Indie, zie boven. Goed geschreven, en raakt o.a. aan het thema slavernij in Suriname . M'n overoma was n vrijgekochte slavin; dus lees je zo'n roman natuurlijk wel met bovengemiddelde interesse....

*alweer Couperus, in mn jonge jaren alles gelezen, aangedragen door moeders. Iedereen kent Boeken der Kleine Zielen, Van Oude Mensen de Dingen die voorbijgaan, enz. Enz.

Ik kies toch hier De Berg van Licht, over de jongen en hermafrodiet Heliogabalus uit her wingewest Syrie, die in het Romeinse Rijk in verval omhoogvalt en in n web van intriges keizer wordt.

*tot slot, er is nog wel meer maar ik beperk me: Slechte Mensen van Maarten Biesheuvel. Een unieke, letterlijk gekke verhalenschrijver.

Geen Mulisch, Wolkers enz. dus ... ff over n andere boeg.

Eervolle vermelding voor de ontbrekende schrijfster (wel vele lezenswaardige dichters zoals Vasalis , Anna Enquist): Taal zonder mij. van de belgische Kristien Hemmerechts, autobiografisch die vooral draait om de link van t werk van haar man, de beroemde belgische dichter Herman de Koninck met t dagelijks leven. Geschreven na zijn onverwachte dood.